

ORHAN KAYA'NIN ARDINDAN CAN DOST SEVGİLİ ORHAN KAYA

Dost Gerçek SARAÇ

Pateontolog • MTA Genel Müdürlüğü, Tabiat Tarihi Müzesi, 06520 Ankara

Unutulur mu o seninle birlikte yaptığımız uzun yaşamın palanları, temelinde bilimsel çalışmanın coşkusunun, özverisini, heyecanını ve insan-doğa sevgisinin yer aldığı,

Unutulur mu o 1997-2000 yılları arasında seninle birlikte yaptığımız muhteşem ağır yüklü ve hızlı tempolu dört yılın dört yaz çalışma sezonu,

Unutulur mu o sabahın 7'sinde araziye çıkmamız gerekiyor diye benim MTA misafirhanesinde kalmama izin vermemen ve evinde konuk ettiğin dört çalışma sezonu,

Unutulur mu o Ege Bölgesi'nin birçok yöresinde birlikte keşfettiğimiz yüze yakın küçük memeli fosil bulgu yeri, fosil fare dişleri bulmak için topladığımız yüzlerce çuval örnek,

Unutulur mu o bulduğumuz bulgu noktalarından aldığımız tonlarca çuval örneği sırtında taşıyarak gösterdiğin özveri ve bu deneme örneklerini kurutmak ve yıkamak için evinin bahçesini bu örnekleri açman, bahçenin sondajdan elde ettiği suyunu yıkamalar için tahsis etmen. Asitli sularla çözmeye çalıştığımız bazı örneklerin atık sularının bahçene zarar vereceğine aldırmadan onların yıkanmalarına olanak tanıman,

Unutulur mu o birkaç tonluk örnek yıkamalarımızda, kimyasal atıklarla kirletilmiş yanından bile geçilemeyecek berbat kokulu derelerin kıyısındaki örnek yıkamalarına özveriyle katılman ve kirli yıkama suyunun pulverize olmuş o zerreciklerini soluman. Sevgili eşin Tanju ve sevgili oğlun Deniz'i de bu ağır ve tehlikeli işe katman unutulur mu?

Unutulur mu o yıkamalar sonrası elde kalan elek üstü örneklerin, hemen sonuca ulaşmamız için, mikroskop altındaki ayıklamaları sırasında, kendi maaşından sarfederek bu iş için özel bir yardımcı tutman ve ona birkaç yıl maaş ödemen,

Unutulur mu o benim tek bir çuvalı sırtımda taşırken bile zorlandığım anlarda senin iki çuvalı birden taşıman ve hem de inanılması çok zor, dik eğimli vadi yamaçlarından vadi sırtlarındaki MTA araçlarına,

Unutulur mu o haftanın yedi günü, sabahın 7'sinde arazi çalışmalarına başlayıp ta, akşamları 10, 11'de evine dönmeler ve ertesi sabah, bir diğer ertesi sabah yeniden arazi çalışmalarına devam etmeler,

Unutulur mu o arazi çalışmalarımızda uzak ve yoksul köylere; kitap, defter, giysi, daktilolar, hesap makineleri, mikroskoplar dağıtman ve bu yardımları yapanları onore edip yardımlarını tekrar

sağlayabilmen için ve yardımlarının doğru hedeflere ulaştığını gösterebilmek için, ilköğretim müdürlerinden yardım aldıklarına ilişkin mühürlü ve imzalı kağıtlar ve bu kağıtların üniversite panosunda yardımı yapan Jeoloji Mühendisliği Bölümü öğrencilerine gösterilmek üzere asılması ve yardım alan yoksul ilköğretim öğrencileriyle birlikte geçirdiğin kısacık ama sevgiyle dopdolu yoğun sayılı dakikalar,

Unutulur mu o kurduğumuz stratigrafiye uymuyor diye, daha önceden verilmiş yaşları kabul etmemem ve çok iyi tanınmış ve defalarca atıf yapılmış lokalitelerden yüzlerce çuval örnek alıp, gerçek yaşları yerine koymak için gösterdiğin çabalar ve umduğun gibi sonuca ulaşma ile de yaşadığın sevinçler,

Unutulur mu o pateontoloji bilimine coşkuyla tutkun ve onun hep, kurgulanmış doğru bir tektonik yapı içinde ancak gerçek değerini bulacağına ilişkin inanmışlığın,

Unutulur mu o evinde beslediğin kedilerin,

Unutulur mu o sabah kahvaltılarında hazırladığın beyaz peynirli ve bol soğanlı ekmek arası tostların,

Sevgili dostum (eğer bunu söylememe izin verirsen) Orhan Kaya, seninle bunca yaşadıklarımın sonra aramızdan ansızın ayrılmana en fazla acı çekenlerden birisiyim. Senin hakkında ifade edebildiklerim, edemediklerim yanında çok cılız kalıyor. Sen benim için gerçek yaşam gücüne sahip ender insanlardan ve ender bilim adamlarından birisin. Seni yakından tanıdıktan sonra, senin gibi dinamik, bilgi ve sevgi dolu olmayı istedim hep. Senin sahip olduğun niteliklere sahip olmak çok nadir insana nasip olabilir.

Sevgili Orhan Kaya, sen kıskanılacak derecede eşsiz özelliklere sahiptin. Ne kadar aramızdan ayrılmış olsan da unutulamayacak sıcak anılarınınla, arkanda bıraktığın o çok değerli bilimsel eserlerinle, öğrencilerinle, meslektaşlarınla, bilim dünyasıyla ve seni sevenlerle hep birlikte olacağız.

Rahat uyu.

Not: Sevgili Orhan Kaya, Ege Bölgesinde önemlerine göre sıralamak istediğin tektonik ve küçük memeli ağırlıklı çalışmalarımızın tamamını kaleme alamadın. Sanırım sevgili eşin Tanju Kaya ilk birkaçının düzeltmelerini tamamladı.

Ama sen en az sekiz makaleden söz ediyordun. Ya diğerleri! Birlikte bulduğumuz birçok küçük memeli lokalitesini ve küçük memeli fosilini ilkyazar sen olarak önümüzdeki yıllarda yayınlamaya karar aldık. Çabaların boşa gitmeyecek. Küçük memeli dünyasına katkılarından dolayı da sana çok şeyler borçluyuz.